

ταῦθα ἐν παρόδῳ ὅτι ἐκ τῶν δύο τούτων δημοσιευμάτων, καὶ ἐκ σατύρας, τὴν ὁποίαν ἔγραψεν ὁ Κερκυραῖος Ἀλέξανδρος Φόρτιος κατὰ τοῦ Θεοδ. Ζυγομαλά, φαίνεται ὅτι οὗτος καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὅσον καὶ ἂν ἀπεικονίσθη ἐν πνεύματι· δυσμενεῖ ὁ βίος αὐτῶν, δὲν ἦσαν ἀπηλλαγμένοι ἐλαττωμάτων τινῶν, ἅτινα εἰς τὰς ὄψεις Λουθηρανῶν ἱερέων ἐπροξένουν ἐντύπωσιν.

Ἐν παραρτήματι δὲ ὁ κ. Λεγρὰνδ δημοσιεύει βίον τοῦ Σταυρακίου Μαλαζοῦ ἱερέως καὶ σκευοφύλακος τῆς μητροπόλεως Ναυπλίου, γεγραμμένον ὑπὸ Θεοδ. Ζυγομαλά, ὡσαύτως δημοσιεύει τὸ ἀνωτέρω μνημονευθὲν Δρομολόγιον τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλά, ἐξ οὗ ἔχει τις ν' ἀντλήσῃ ἱκανὰς περιέργους εἰδήσεις περὶ διαφόρων τόπων. Ἐπίσης ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ Ἰωάν. Ζυγομαλά πρὸς τὸν σακελλάριον τῆς μητροπόλεως Ζακύνθου (1549), πρὸς τὸν Ἰάκωβον Ἀνδρέου πραιπόσιτον καὶ καγκελλάριον τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας (1576), πρὸς τὸν ἱατρὸν τοῦ πατριαρχείου, καὶ πρὸς τὸν Ἐρμόδωρον Λήσταρχον. Ἐπίσης ἐπιστολὴν τοῦ Θεοδοσίου Ζυγομαλά πρὸς Στέφανον Γεραχίου (1581) καὶ πρὸς Μαξιμὸν Μαργουίνου (1600).

Ἵσαύτως δὲ δημοσιεύει ἀνεκδότους ἐπιστολάς τοῦ Γαβριὴλ Σεβήρου (1579) τοῦ Ἰε-

ρέμιου μητροπολίτου Ἀδριανουπόλεως, τοῦ Ἰωάσαφ Ἀργυροπούλου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, τοῦ Ἀρσενίου ἐπισκόπου Κορώνης, τοῦ Μαργουίνου, τοῦ Κρουσίου καὶ ἄλλων.

Πλὴν τούτων δὲ εἰδικῶς πραγματεύεται τὰ τοῦ βίου τοῦ Ἀνδρέου Δαρμαρίου ἐξ Ἐπιδάουρου Λιμηρᾶς, ἐνὸς τῶν διασημοτέρων ἀντιγραφῶν χειρογράφων κατακειμένων εἰς ὅλας τὰς βιβλιοθήκας τῆς Εὐρώπης.

Τοιοῦτον εἶνε ἐν συντόμῳ τὸ ὑποκείμενον τῆς συγγραφῆς τοῦ κ. Λεγρὰνδ. Διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἔχομεν ἤδη πλήρη βιογραφίαν ἐκ γνωστῶν καὶ ἀνεκδότων πηγῶν τοῦ Ἰωάννου Ζυγομαλά καὶ τοῦ Θεοδοσίου σὺν ταύτῃ δὲ καὶ ἕτερα κείμενα ἀνέκδοτα, ἅτινα ἀποτελοῦσι σπουδαιοτάτην πηγήν τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς καταστάσεως τῶν γραμμάτων ἐπὶ ἑκατονταετηρίδος, ἐν ἧ αἰ πηγὰὶ δὲν εἶνε ἄφθονοι.

Τὸ σύγγραμμα τοῦτο τοῦ κ. Λεγρὰνδ ἀποτελεῖ μέρος τοῦ Recueil de textes et de traductions, ὅπερ ἐδημοσίευσεν ἡ Σχολὴ τῶν ἡμιλουμένων ἀνατολικῶν γλωσσῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Η' διεθνοῦς συνεδρίου τῶν ἀνατολιστῶν ἐν Στοκόλμῃ τῷ 1889.

A. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ.

Ἡ ΞΑΝΘΗ ΠΛΕΞΙΔΑ

[ΑΥΤΟΒΙΟΓΡΑΦΙΑ]

Εἶμαι Ξανθὴ, ἓνα ὥραϊο Ξανθὸ χροῖμα, ἂν θέλετε οὔτε πολὺ ἀνοιχτό, οὔτε πολὺ ζωηρό, οὔτε πολὺ κοκκινωπὸ, οὔτε πολὺ ξεπλυμένο. Μακρὰ καὶ πυκνὴ, πρώτης ποιότητος, μὲ μίαν λέξιν (ἂν καὶ ἡ ψεύτικαις πλεξίδες δὲν συνειθίζουσι νὰ πᾶνεύονται) εἶμαι ἀλήθεια περιφνημῆ.

Μὴ σὰς περάσῃ ἀπὸ τὸν νοῦν πῶς θέλω νὰ κάμω ῥε κ λ ἄμα τοῦ ἀφεντικοῦ μου! Κάθε ἄλλο καὶ τὸ ὄνομά του ὀλίγο μᾶς ἐνδιαφέρει, γι' αὐτὸ κ' ἐγὼ ἀρχίζω τὴν ἱστορίαν μου χωρὶς νὰ πολυαργοπορῶ.

Ὅλη τὴν ἡμέρα ἔμενα κρεμασμένη εἰς τὸ παράθυρο τοῦ μαγαζιοῦ, καὶ βέβαια ἡ τύχη μου ἦταν νὰ τὴν ζηλεύῃ κανεὶς, ἀφοῦ ὅσοι περνοῦσαν ἀπ' ἐκεῖ ἐστέκοντο μ' ἀνοιχτὸ στόμα καὶ ἐκαμάρωναν τὴν ἐμμορφιά μου. — Ἐς αὐτὸν τὸν κόσμον καὶ ἡ ψεύτικαις πλεξίδαις ἔχουν τὴν φιλοτιμίαν τους.

Πολλοὶ ἤθελαν νὰ μ' ἀγοράσουν. Τότε ὁ ἀφεντικός μου, πού καθὼς φαίνεται· περιμένα νὰ κερδήσῃ πολλά, ζήτησε μίαν πολὺ φουσκωμένη τιμὴν. Καὶ νὰ σὰς πῶ αὐτὸ πολὺ μ' ἐσύγχιζε, νὰ κάμνουν καὶ γιὰ μένα παζάρι καθὼς γιὰ τὰ ψεύτικα κατσαρά, πού τὰ θεωροῦσα δὴ κατώτερα μου.

Μία ἡμέρα, ἓνας κύριος ἠλικιωμένος, ἀφοῦ πρῶτα μὲ καμάρωσε καλὰ καλὰ, ἐμπῆκε Ἐς τὸ μαγαζὶ καὶ χωρὶς καμώματα μ' ἀγοράζει ἀμέσως. Καὶ ἐνῶ ὁ ἀφεντικός ἀπαλὰ ἀπαλὰ μ' ἔβαζεν μέσ' Ἐς τὸ κουτί τὸν ἄκουσα νὰ λέγῃ:

— Τέλος πάντων τὴν ξεφορτώθηκα! Πολὺ τὸ φοβούμουν μὴ μοῦ μείνῃ Ἐς τὴν καμποῦρά μου . . .

Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινής, αὐτὸ μοῦ ἔκαμε μεγάλη ἐντύπωσι, ἐνόμιζα πῶς ἐγεννήθηκα γιὰ νὰ μὲ βάξουν Ἐς τὸ κεφάλι καὶ ὄχι εἰς ταῖς καμπούραις. Ἀλλὰ δὲν εἶχα καὶ καιρὸ γιὰ σκέψεις, ὁ καῦμένος ὁ γεροντάκος μὲ ἐκρατοῦσε σφικτὰ καὶ πηγαίνοντας μουροῦριζε :

— Πόσο θὰ χαρῆ ἡ Ἀννίτσα! οὔτε τὸ φαντάσθηκε κἂν πῶς θὰ τῆς ἀγόραζα πλεξίδα πρέπει νὰ τὴν ἰδῇ ἔξαφνα θὰ τὴν βάλλω Ἐς τὸ τραπέζι ἀπο κάτω ἀπὸ τὴν πετσέτα τῆς! . . .

Ἡ Ἀννίτσα ἦτον ἓνα χαριτωμένο κορίτσι μὲ γαλανὰ μάτια καὶ κἂτι κόκκινα κόκκινα χεῖλη, ἀλλὰ τί κρῖμα! τὰ Ξανθὰ τῆς μαλλιά ἦταν κοντά, κοντά τῆς τὰ ἔκοψαν ἔπειτα ἀπὸ τὸν τύφο Ἀχ! μὲ τί χαρὰ μὲ ἐδέχθηκε! . . .

Μ' ἐκάρφωκε Ἐς τὸ ἐμμορφὸ τῆς κεφαλῆ καὶ ἐκρεμόμου κάτω ἀπὸ τὴ λυγρὴ τῆς μέση. Πῶς μ' ἐφρόντιζε, πῶς μ' ἀγαποῦσεν ἡ Ἀννίτσα.

Μία ἡμέρα, ἡ καλλίτερα ἓνα βράδυ, μ' ἐστόλισε μὲ ἄσπρα λουλούδια καὶ τριαντοφυλλιαῖς κορδέλλαις καὶ μὲ ἐκάρφωσε μὲ μίαν χαρὰ! Καθὼς ἐγλύστησα ἐπάνω εἰς τοὺς γυμνοὺς τῆς ὤμους, ἔκαταλαβα ὅτι θὰ ἐπηγαίναμε Ἐς τὸ χορὸ, καὶ δὲν ἐγλάσθηκα.

Ἦμουν ὑπερήφανη γιὰ τὴν Ἀννίτσα ὅλοι τὴν ἐκαμάρωναν.

Ἐκαμα ὁμοῦ καὶ τὰς παρατηρήσεις μου: ὅλη τὴν βραδυὰ ἐχόρευε μ' ἓνα κάποιον Ζανῆ πολὺ ἐμμορ-

ΧΩΡΙΚΗ ΤΩΝ ΑΛΠΕΩΝ

Εἰκὼν Κένυς.

φον νέον, ὁ ὁποῖός σέ κάθε γύρο ποῦ ἔκαμνε μαζὶ τῆς ἐθαύμαζε τὰ μαλλιά της . . .

Ἐξαφνα μᾶς σέρνει τὴν Ἀννίτσα κ' ἐμένα ἔς ἓνα μακρινὸ καὶ μοναχικὸ σαλόνι, καὶ ἀρχίζει νὰ μιλᾷ γρήγορα γρήγορα, νὰ λέγῃ πῶς δὲν εἶδε τίποτε ὠραιότερον ἔς τὸν κόσμον καὶ τραλαλά καὶ τραλαλά, μιὰ ποῦ ἄρχισε δὲν τελείωνε πλειά.

Ἡ Ἀννίτσα δὲν φάνηκε νὰ ἐνόησε πῶς αὐτὸς ὁ ἐνθουσιασμὸς ἦτον μάλλον γιὰ μένα παρά γι' αὐτήν. Ἐγὼ δὲν εἶμαι ζηλιάρα, καὶ ἔπειτα δὲν εἴμεθα ἓνα αὐτὴ κ' ἐγώ;

Ἐπειτα ἀπὸ λίγον καιρὸν ἐπλεκαν μέσα ἔς τὰ σγουρά μου μαλλιά ἀνθὲ τῆς πορτοκαλλιάς ἡ Ἀννίτσα ὑπανδρεύετο μὲ τὸν Ζανῆ.

Τὶ γλυκὰ λόγια εἶπαν ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἡ Ἀννίτσα καὶ ὁ Ζανῆς! καὶ πῶς εἶπαίχα κ' ἐγὼ τὸ μέρος μου! τί ὄρκους ἄλλαξαν καὶ τί φιλιὰ!

Ὅταν ἐμβήκαν ἔς τὴν νυφικὴν κάμαρα, ὁ Ζανῆς

μοῦ ῥίχνει μιὰ γλυκεῖα ματιὰ, μ' ἀρπάζει καὶ μὲ σφίγγει ἔς τὰ χεῖλη του τόσο δυνατὰ ποῦ ξεκαρφώθηκα καὶ ἔμεινα ἔς τὰ χεῖρά του . . .

— Κυρία μὲ ἀπατήσατε, ναί! μὲ ἀπατήσατε, φωνάζει μὲ θυμὸ. Καὶ ἀρχίζει νὰ λέγῃ πῶς θὰ τὴν χωρίσω.

— Ζανῆ ἄκουσέ με, γιατί σ' ἀγαπῶ! τὰ δικά μου μαλλιά θὰ ξαναβγοῦν . . . ἔπειτα ἀπὸ τὸν τύφο μοῦ ἔπεσαν . . .

— Δὲν θέλω τίποτε ν' ἀκούσω. κυρία!

Μ' ἀρπάζει μὲ θυμὸ καὶ μὲ πετᾷ ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Ἐπεσα ἐπάνω ἔς τὰ μάρμαρα ὅπου καὶ ἐξενύχτισα. Τὸ πρῶτ' μιὰ κοντούλα ἀλλὰ καλοκαμωμένη κυρία, ἡ ὁποία ὅμως ἀπ' ἀρχῆς δὲν μοῦ ἄρεσε, μὲ σπρώχνει μὲ τὴν ἄκρη τοῦ στιβαλοῦ της :

— Μπᾶ, τί ὠραία πλεξίδα! ἴσα ἴσα τὸ χρωῖμα τῶν μαλλιῶν μου, δὲν θὰ τὴν ἀφήσω νὰ πάη τοῦ

κάκου. "Ετσι λοιπόν ή τύχη μου έσμιζε με την τύχη αυτής της κυρίας ή όποια ήτον μιὰ θεατρίνα Ροζίνα.

Η Ροζίνα με ανάγκασε έμένα που ήμουν τόσο άθώα, τόσο σεμνή, να την ακολουθώ 'ς τὸ θέατρο, όπου άκουσα πράγματα... πράγματα που μ' έκαμαν κι' ανατρίχιαζα. "Επειτα μιὰ μέρα μαθαίνω πώς ο Ζανής και ή 'Αντίτσα έμάλωσαν και έζούσαν χωρισμένοι. Και τὸ χειρότερο βλέπω τὸν Ζανή να μη φεύγει από τὸ πλάι τῆς Ροζίνας και να τῆς κάνη ατελείωτα έρωτολογήματα... "Αχ! 'Αντίτσα μου, 'Αντίτσα μου! Είχα απόφασι να τὸν έκδικηθῶ τὸν άπιστον εκείνον.

Δεν φαντάζεσθε τί ήμπορεῖ να κάμη μιὰ ψεύτικη πλεξίδα!

Να τί έσοφίσθηκα: 'Ετοίμαζαν 'ισα 'ισα εκείναις ταῖς ήμέραις ένα νέον δρᾶμα και άπ' αὐτὸ θ' άπεφασίζετο ή τύχη τῆς Ροζίνας. Ταῖς τρεῖς πρώταις πράξεις έπαίξε οὔτε καλά οὔτε κακά, αλλά 'ς τὴν τετάρτη πράξι, όταν έρχονται μέσα 'ς τὸ χορὸ και τῆς λένε πώς τὸ παιδί της πεθαίνει, παίζει με πολὺ πάθος. Περνά τὴ σκηνή, τρέχει σαν τρελλή και φωνάζει.

— Τὸ παιδί μου χάνεται! Ξεπλύνονται ή άμαρτίαις μου!

Ήταν αλήθεια άμίμητη!

"Ολοι τὴν έσυγχαίροντο και τῆς έπρόλεγαν τὴν έπιτυχίαν της.

'Εγὼ δὲν έλεγα τίποτα, έφυλαττόμουν δια τὸ τέλος.

Ή ήμέρα τῆς παραστάσεως έφθασε· ο Ζανής κάθεται εἰς τὴν πλατείαν έτοιμος να τὴν χειροκροτήσει

και να τὴν γεμίση άνθη, ή Ροζίνα περιμένει τὴν 4ην πράξι με φοβερὴ άνυπομονησία... Τέλος φθάνει ή στιγμὴ που άφίνει τὴν σπαρακτικὴ φωνή και ορμά έξω σαν τρελλή.

Τότε και εγὼ μπαίνω 'ς τὸ χορὸ.

Με μιὰς πιάνομαι από τῆς άλυσίδαίς του πολυελαίου... τὸ κεφάλι τῆς Ροζίνας παραδέρνει με άπελπισία για να με παρασύρη... Κρατιέμαι σφικτά, και ενῶ μένω έτσι κρεμασμένη εκεί, όλοι σκάζουν 'ς τὰ γέλοια. Κρυφομιλοῦν, άστειεύονται και τέλος γίνεται τέτοιο κακό, που αναγκάζονται να κλείσουν τὴν σκηνή.

Ο Ζανής μένει λυπημένος και άμίλητος.

"Οσοι ήταν εἰς τὰ παρασκήνια τρέχουν 'ς τὴν σκηνή όπου ή Ροζίνα εἶνε λιποθυμημένη.

— Μπᾶ, καλὲ εἶνε ή ψεύτικη πλεξίδα μου, ή καυμένη ή πλεξιδά μου, λέει μιὰ γλυκειά και λυπημένη φωνή από ένα κάθισμα τῆς πλατείας, ή φωνή τῆς 'Αντίτσας.

"Οταν έσηκώθηκε να φύγει ο Ζανής τρέχει κοντά της:

— "Ημουν σκληρός, άδικος... 'Αντίτσα! σ' άγαπῶ, σε λατρεύω, συγχώρησέ με!

Πολὺς καιρὸς έπέρασε από τότε· ο Ζανής και ή 'Αντίτσα ζουν ευτυχισμένοι και έχουν πολλὰ παιδιά.

"Αν έρωτάτε, και για μένα, μ' έχουν μέσ' 'ς τὴ σάλα επάνω σ' ένα κόκκινο μαξιλλάρι στριφωμένο με χρυσὸ σειρήτι και σκεπαμένο μ' ένα γυαλί.

Είμαι γρηά, πολὺ γρηά τώρα· και όμως τὸ λέγω με υπερηφάνεια, δὲν έχω οὔτε μιὰ άσπρη τρίχα!

Διὰ τὴν άντιγραφὴν

ΜΑΡ. Α Δ.

ΕΑΣΤΕΡΙΑ

"Οταν ή Νύχτα, άγέννητη μητέρα,
Σκεπάση με τὰ μαυρά της φτερά
Βουνά και κάμπους και λαγκάδια πέρα
Και πολιτείας και δάση και βουνά,
Κι' όταν προβάλουν τ' οὐρανοῦ τ' άστέρια,
Κι' ο Γαλαξίας, άσῆμι άληθινό,
Φεύγω κ' εγὼ άπ' τ' ανθρώπινα λημέρια
Και ταξιδεύω μέσ' 'ς τὸν οὐρανό!

Φεύγει ή ψυχὴ μου, 'ς τὸν αἰθέρα βγαίνει,
'Εκεῖ ποῦ άνθρωπος από τὴ γῆ
Τὴν ταπεινή, τὴν κατοικοιοισμένη,
Δὲν τὸ δυνήθηκε ποτὲ να 'βγῆ.
'Εκεῖ ποῦ θά θελε ή ψυχὴ να μείνη,
Ποῦ κρότος άπ' τὴ γῆ με δὲν περνᾶ,
Ποῦ βασιλεύει πάντοτε γαλήνη
Και ζῆ μόνο τὸ φῶς παντοτεινά.

"Οταν μιὰ μέρα ή ὠρα μου σημάνη,

"Οταν για μένα παύση ή ταραχή,

"Οταν τὸ σωμα φθάση 'ς τὸ λιμάνι,

Και μείνει τότε ελεῦθερον ή ψυχὴ,

'Ελπίζω, Νύχτα, άγέννητη μητέρα,

Πὼς θά γνωρίσω φῶς άληθινό,

Πὼς πάλι θά με φέρης εκεί πέρα,

'Σ τὸν οὐρανό.

Κ' οἱ λογισμοί μου γλήγοροι πετοῦνε·
Βλέπω χιλιάδες ήλιους φωτερούς,
Κ' οἱ λογισμοί 'ς τοὺς ήλιους σταματοῦνε.
Και ζῶ σε μιὰ στιγμὴ χίλιους καιρούς.
Κι' άπ' ὅσα βλέπουν τῆς ψυχῆς τὰ μάτια,
'Από τὴ λάμψη αὐτὴν τὴ μοναχὴ,
Θαυμάζω πὼς δὲ γίνεται κομμάτια.
'Η ανθρωπινὴ μου, ή δόλια μου ψυχὴ.

Και βλέπω κόσμους ποῦ ποτὲ δὲν εἶδα,
Κόσμους ποῦ φῶς τοὺς φέγγει γαλανό,
Κι' άλλους ποῦ με μιαν άπειρην ελπίδα
Γεμίζει κόκκινο τὸν οὐρανό.
Και πάλι 'ς άλλους δοξασμένους τόπους,
Βλέπω και πολιτείας άστραφτεραῖς,
Κι' άγγελικὰ πλασμένους τοὺς ανθρώπους,
Ποῦ ζοῦν μέσα 'ς ατέλειωταις χαραῖς.